

ข้อสอบ $F = ma$ สำหรับการคัดเลือกรอบแรกโครงการฟิสิกส์โอลิมปิกประเทศสหรัฐอเมริกา และเป็นลิขสิทธิ์ของสมาพันธ์ครูฟิสิกส์แห่งสหรัฐอเมริกา สมาคมฟิสิกส์ไทยได้รับอนุญาตให้แปลและเผยแพร่แก่บุคคลทั่วไปได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

ห้ามนำส่วนหนึ่งส่วนใดในข้อสอบหรือเฉลย ไม่ว่าหน้าใดหน้าหนึ่งหรือทั้งหมด ไปทำซ้ำหรือตัดแปลง เพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ใดๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์

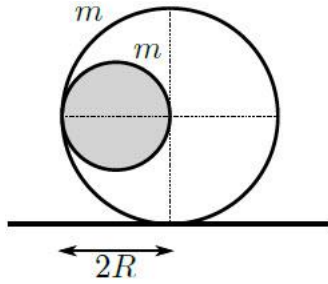
1. ขีโมเตอร์ไซค์ไต่รอบถึงทรงกลมขนาดใหญ่ ถ้าสัมประสิทธิ์แรงเสียดทานระหว่างยางมอเตอร์ไซค์กับผนัง คือ μ แล้ว μ น้อยสุดที่ทำให้มอเตอร์ไซค์ไม่หล่นลงไปเท่ากับข้อใด
- ตอบในรูป μ ที่แปรผันกับอัตราเร็ว s ของมอเตอร์ไซค์
- (A) $\mu \propto s^0$
(B) $\mu \propto s^{-1/2}$
(C) $\mu \propto s^{-1}$
(D) $\mu \propto s^{-2}$
(E) ไม่มีข้อใดถูก

ตอบ (D)

2. มวล m ถูกแขวนด้วยสปริงเบาที่ติดอยู่เพดานภายในของกล่องมวล M ขณะกล่องอยู่นิ่งระบบสปริงจะสั้นในแนวตั้งด้วยความถี่เชิงมุม ω ถ้าปล่อยกล่องให้ตกลงอย่างอิสระภายใต้แรงโน้มถ่วง แล้วความถี่เชิงมุมจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร
- (A) ω จะไม่เปลี่ยนแปลง
  - (B) ω จะเพิ่มขึ้น
  - (C) ω จะลดลง
  - (D) การสั่นจะไม่เกิดขึ้น ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว
  - (E) ω จะเปลี่ยนแปลง โดยขึ้นกับมวล M และ m

ตอบ (B)

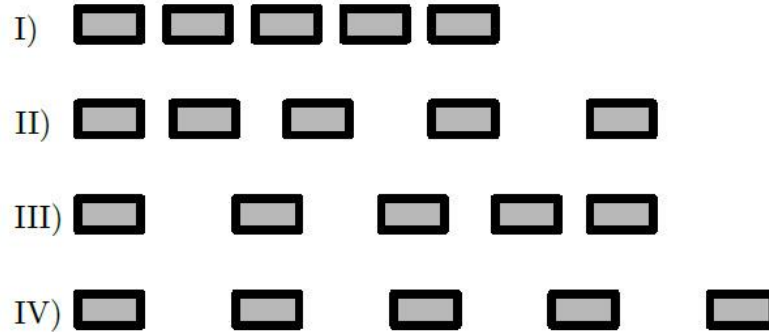
3. ลูกบอลเล็กรัศมี R มวล m ถูกใส่เข้าไปในบอลใหญ่เปลือกบางที่มีมวลเท่ากัน แต่มีรัศมี $2R$ ให้ตอนแรกลูกบอลเล็กอยู่ที่ผิวด้านข้างของลูกบอลใหญ่ และยังไม่เสียดสีกับพื้นในแนวนอน จากนั้นปล่อยลูกบอลเล็กให้กลิ้งภายในบอลใหญ่ จนหยุดที่ด้านล่างของลูกบอลใหญ่ แล้วลูกบอลใหญ่จะกลิ้งไปได้เท่าไร จากจุดเริ่มต้นที่สัมผัสพื้น

- (A) R
- (B) $R/2$
- (C) $R/4$
- (D) $3R/8$
- (E) $R/8$

ตอบ (B)

4. รถแบบเดียวกันหลายคันกำลังติดไฟแดงบนถนนหนึ่งเลน ซึ่งจอดต่อกันเป็นแถวเดียว และมีระยะห่างระหว่างคันเท่ากัน เมื่อขึ้นไฟเขียว รถคันแรกไปทิศขวาด้วยความเร่งคงที่ แล้วรถคันที่สองก็วิ่งแบบเดียวกันใน 0.2 วินาที ให้หลัง และรถคันถัดไปก็จะวิ่งอย่างเดียวกัน ถ้ารถทุกคันเร่งความเร็ว จนมีอัตราเร็ว 45 km/hr จากนั้นวิ่งไปทิศขวาด้วยอัตราเร็วคงที่ พิจารณาการเรียงแถวของรถยนต์ ตามรูป

ก่อนที่รถคันแรกจะเริ่มเร่งไปทิศขวา รถทั้งหมดจะเรียงแถวตามรูป I. แล้วลำดับการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดจะเป็นไปตามข้อใด

- (A) เปลี่ยนจาก I ไป II ไป III
 (B) เปลี่ยนจาก I ไป II ไป IV
 (C) เปลี่ยนจาก I ไป IV ไม่มี II และ III
 (D) เปลี่ยนจาก I ไป II
 (E) เปลี่ยนจาก I ไป III

ตอบ (B)

5. ยิงปืนด้วยอัตราเร็ว v_0 ออกจากขอบหน้าผาสูง h ทำมุม θ กับแนวนอน โดยไม่คำนึงถึงแรงต้านอากาศ จงหา θ ที่ทำให้กระสุนพุ่งออกไปในแนวราบได้ไกลที่สุด

(A) $45^\circ < \theta < 90^\circ$

(B) $\theta = 45^\circ$

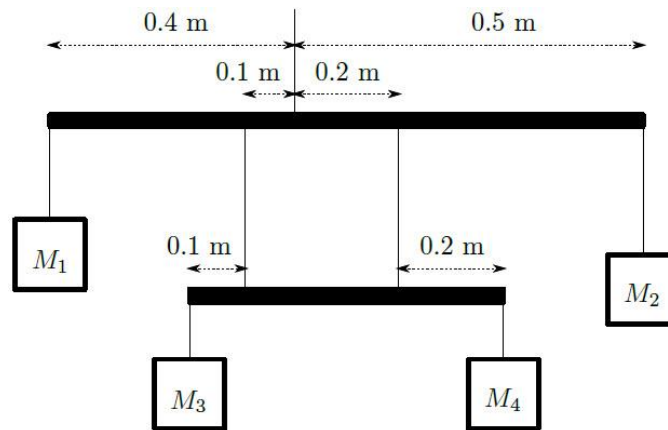
(C) $0^\circ < \theta < 45^\circ$

(D) $\theta = 0^\circ$

(E) $\theta < 45^\circ$ หรือ $45^\circ < \theta$ ขึ้นกับค่า h และ v_0

ตอบ (C)

6. กำหนดคานสองคาน มีเชือกเบา 7 เส้น ผู้ก้อยู่ในตำแหน่งต่างๆ ดังรูป ถ้ามวลของวัตถุ $M_1 = 400$ g, $M_2 = 200$ g และ $M_4 = 500$ กรัม แล้วมวล M_3 มีค่าเท่าใด เมื่อคานอยู่ในสภาวะสมดุล

- (A) 300 g
- (B) 400 g
- (C) 500 g
- (D) 600 g
- (E) 700 g

ตอบ (E)

ใช้ข้อมูลต่อไปนี้ ตอบคำถามข้อ 7 และ 8

รถไฟเดิมมีมวล M เคลื่อนที่ไปตามแนวราบโดยไม่มีแรงเสียดทาน และมีอัตราเร็วคงที่ เมื่อหิมะเริ่มตกลงมาเกาะรถไฟด้วยอัตรา ρ โดย ρ มีหน่วย kg/s ซึ่งรถไฟจะต้องรักษาระดับอัตราเร็ว v ให้คงที่ แม้จะมีหิมะเกาะสะสมอยู่บนรถไฟ

7. พลังงานจลน์ของรถไฟและหิมะเพิ่มขึ้นในอัตราเท่าใด

- (A) 0
- (B) Mgv
- (C) $\frac{1}{2}Mv^2$
- (D) $\frac{1}{2}\rho v^2$
- (E) ρv^2

ตอบ (D)

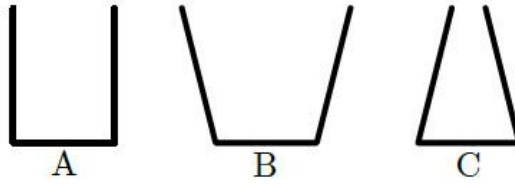
8. กำลังต่ำสุดที่รถไฟต้องใช้รักษาระดับอัตราเร็ว v ให้คงที่ เท่ากับข้อใด

- (A) 0
- (B) Mgv
- (C) $\frac{1}{2}Mv^2$
- (D) $\frac{1}{2}\rho v^2$
- (E) ρv^2

ตอบ (E)

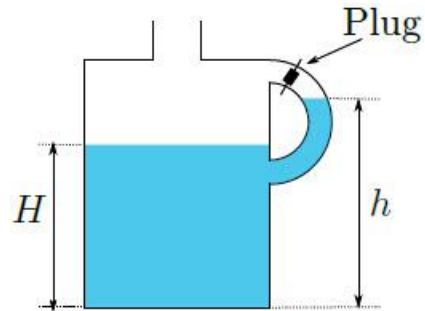
9. ขวด A, B และ C มีฐานเป็นวงกลมรัศมี 2 cm เหมือนกัน ถ้าเทน้ำที่มีปริมาณเท่ากัน ลงในขวดแต่ละใบ โดยไม่ให้มีน้ำล้นออกมา จงเรียงลำดับ แรง F ที่น้ำกระทำกับฐานของขวดจากมากไปหาน้อย

- (A) $F_A > F_B > F_C$
 (B) $F_A > F_C > F_B$
 (C) $F_B > F_C > F_A$
 (D) $F_C > F_A > F_B$
 (E) $F_A = F_B = F_C$

ตอบ (D)

10. หูจับแก๊สของนม มี Plug อุดอยู่เนื่องจากข้อผิดพลาดในการผลิต หลังจากเปิดฝาแล้ว เหน้บางส่วนออกมา นมที่อยู่ในแก๊สจะอยู่ต่ำกว่านมที่อยู่ในหูจับ ตามรูปข้อใดเป็นจริงเกี่ยวกับความดันเกจ P ของนมที่ฐานด้านล่างของแก๊ส เมื่อ ρ คือ ความหนาแน่นของนม

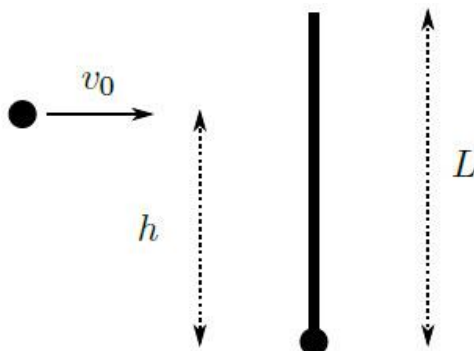

- (A) $P = \rho gh$
- (B) $P = \rho gH$
- (C) $\rho gH < P < \rho gh$
- (D) $P > \rho gh$
- (E) $P < \rho gH$

ตอบ (B)

ใช้ข้อมูลต่อไปนี้ ตอบคำถามข้อ 11 และ 12

ทรงกลมตันขนาดเล็กมวล m รัศมีเล็กมาก เชื่อมกับคานบางยาว L มีมวล $2m$ และทรงกลมตันขนาดเล็กอันที่สองมวล M มีรัศมีเล็กมาก ถูกยิงในแนวตั้งฉากกับคานบางเหนือทรงกลมตันแรกเป็นระยะ h ดังรูป

11. ถ้าไม่ต้องการให้คานหมุนหลังเกิดการชน ทรงกลมตันที่สองควรพุ่งชนที่ตำแหน่งใด

- (A) $h = 0$
- (B) $h = L/3$
- (C) $h = L/2$
- (D) $h = L$
- (E) จุดใดก็ได้ บน L

ตอบ (B)

-
12. ถ้าไม่ต้องการให้คานหมุนหลังเกิดการชน ทรงกลมตันที่สองควรมีมวล M เท่าใด
- (A) $M = m$
  - (B) $M = 1.5m$
  - (C) $M = 2m$
  - (D) $M = 3m$
  - (E) M มีมวลเท่าใดก็ได้

ตอบ (E)

13. เชือกเบาคล้องผ่านรอกที่ไม่มีความฝืด วัตถุมวล M และ $M + m$ ถูกแขวนที่ปลายเชือกแต่ละด้าน ถ้า $m = 0$ แล้วแรงดึงเชือก T เท่ากับ Mg แล้วกรณีที่เพิ่มค่า m ถึงอนันต์ แรงดึงเชือกจะเปลี่ยนไปอย่างไร

- (A) คงที่
- (B) ลดลง และเข้าใกล้ค่าคงที่ที่ไม่ใช่ศูนย์
- (C) ลดลง และเข้าใกล้ 0
- (D) เพิ่มขึ้น และเข้าใกล้ค่าคงที่ค่าหนึ่ง
- (E) เพิ่มขึ้น และมีค่าเป็นอนันต์

ตอบ (D)

ใช้ข้อมูลต่อไปนี้ ตอบคำถามข้อ 14 และ 15

กำหนดให้ วัตถุจากจุดหนึ่งกลิ้งลงบนพื้นลาดเอียงโดยไม่ไถล

14. ถ้าวัตถุในแต่ละข้อมีมวล M รัศมี R เหมือนกัน แล้วข้อใดมีอัตราเร่งมากที่สุด ขณะกลิ้งลงมา

- (A) ทรงกลมตัน
- (B) แผ่นกลม
- (C) ทรงกลมกลวง
- (D) ห่วง
- (E) ทุกข้อมีอัตราเร่งเท่ากัน

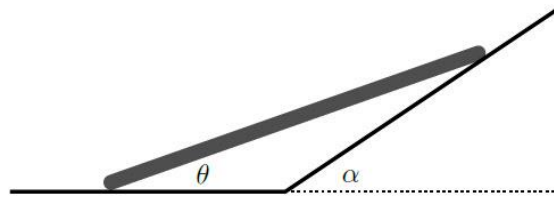
ตอบ (A)

15. ถ้าวัตถุในแต่ละข้อเป็นทรงกลมสม่ำเสมอ ที่เดิมอยู่นิ่งและถูกปล่อยออกเหมือนกัน แล้วข้อใดจะมีอัตราเร็วมากที่สุด หลังจุดศูนย์กลางมวลเคลื่อนที่ตามแนวตั้งไปได้ระยะ h แล้ว

- (A) ทรงกลมมวล M รัศมี R
- (B) ทรงกลมมวล $2M$ รัศมี $\frac{1}{2}R$
- (C) ทรงกลมมวล $M/2$ รัศมี $2R$
- (D) ทรงกลมมวล $3M$ รัศมี $3R$
- (E) ทุกข้อมีอัตราเร็วเท่ากัน

ตอบ (E)

16. ไม้ท่อนหนึ่งถูกวางพาดกับผนังเอียง ดังรูป ถ้าส่วนปลายของไม้ที่สัมผัสพื้นเคลื่อนที่ด้วยความเร็ว v แล้วอัตราเร็วส่วนปลายที่สัมผัสกับผนังจะมีค่าเท่ากับข้อใด

- (A) $v \frac{\sin \theta}{\cos(\alpha - \theta)}$
 (B) $v \frac{\sin(\alpha - \theta)}{\cos(\alpha + \theta)}$
 (C) $v \frac{\cos(\alpha - \theta)}{\sin(\alpha + \theta)}$
 (D) $v \frac{\cos \theta}{\cos(\alpha - \theta)}$
 (E) $v \frac{\sin \theta}{\cos(\alpha + \theta)}$

ตอบ (D)

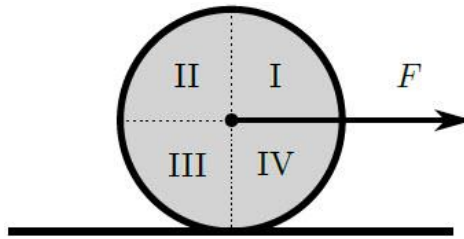
---

17. วัตถุถูกขว้างลงมาในแนวตั้งจากอาคารสูง 180 เมตร ถ้าผ่านไป 1.0 วินาที วัตถุเคลื่อนที่ได้ 60 เมตร แล้วอัตราเร็วต้นของวัตถุที่ขว้างลงมาเท่ากับข้อใด

- (A) 15 m/s
- (B) 25 m/s
- (C) 35 m/s
- (D) 55 m/s
- (E) ข้อมูลไม่เพียงพอ

ตอบ (B)

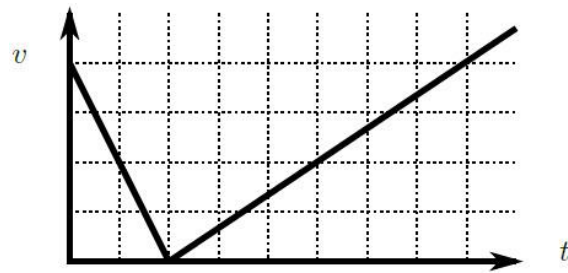
18. แผ่นกลมถูกดึงด้วยแรง F ผ่านเชือกที่ยึดกับจุดศูนย์กลางมวล ดังรูป สมมุติว่า แผ่นกลมกลิ้งโดยไม่มีการไถล ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ พื้นที่ใดที่มีความเร่งเป็นศูนย์ (ถ้ามี)

- (A) พื้นที่ I
- (B) พื้นที่ II
- (C) พื้นที่ III
- (D) พื้นที่ IV
- (E) ทุกจุดบนแผ่นกลมมีความเร่ง

ตอบ (D)

19. ลูกชอกกี้ถูกตีขึ้นทางลาดที่ทำมุม 30° กับแนวนอน ได้กราฟอัตราเร็วของลูกชอกกี้กับเวลา ดังรูป แล้วค่าสัมประสิทธิ์แรงเสียดทานระหว่างลูกชอกกี้กับทางลาดเท่ากับข้อใด

- (A) 0.07
- (B) 0.15
- (C) 0.22
- (D) 0.29
- (E) 0.37

ตอบ (D)

ใช้ข้อมูลต่อไปนี้ ตอบคำถามข้อ 20, 21 และ 22

วัตถุมวล m เคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็ว v_0 ชนกับวัตถุมวล M ซึ่งเดิมอยู่นิ่ง จะได้สัดส่วนการถ่ายโอนโมเมนตัม f คือ
ค่าสัมบูรณ์ของโมเมนตัมสุดท้ายของ M หารด้วยโมเมนตัมเริ่มต้นของ m

20. ถ้าการชนนั้นไม่ยืดหยุ่นสมบูรณ์ แล้วเงื่อนไขในข้อใด ที่ทำให้สัดส่วนการถ่ายโอนโมเมนตัมของสองวัตถุ มีค่ามากที่สุด

- (A) $m/M \ll 1$
- (B) $0.5 < m/M < 1$
- (C) $m = M$
- (D) $1 < m/M < 2$
- (E) $m/M \gg 1$

ตอบ (A)

21. ถ้าการชนนั้นยืดหยุ่นสมบูรณ์ แล้วสัดส่วนการถ่ายโอนโมเมนตัมที่มีค่ามากที่สุด ที่เป็นไปได้ $f_{\max}$ มีค่าเท่าใด

(A) $0 < f_{\max} < \frac{1}{2}$

(B) $f_{\max} = \frac{1}{2}$

(C) $\frac{1}{2} < f_{\max} < \frac{3}{2}$

(D) $f_{\max} = 2$

(E) $f_{\max} \geq 3$

ตอบ (D)

22. สัดส่วนการถ่ายโอนพลังงาน คือ ค่าสัมบูรณ์ของพลังงานจลน์สุดท้ายของ M หารด้วยพลังงานจลน์เริ่มต้นของ m ถ้าการชนนั้นยืดหยุ่นสมบูรณ์ แล้วเงื่อนไขในข้อใด ที่ทำให้สัดส่วนการถ่ายโอนพลังงานของสองวัตถุ มีค่ามากที่สุด

- (A) $m/M \ll 1$
- (B) $0.5 < m/M < 1$
- (C) $m = M$
- (D) $1 < m/M < 2$
- (E) $m/M \gg 1$

ตอบ (C)

23. สปริงขณะยังไม่ถูกดึงยาว 1.0 เมตร เมื่อยืดสปริงให้ยาว 10 เมตร การสั่นของคลื่นจากปลายหนึ่งไปสู่อีกปลายใช้เวลา 1.0 วินาที ถ้ายืดสปริงให้ยาว 20 เมตร แล้วเวลาที่ใช้ในการสั่นของคลื่นจากปลายหนึ่งไปสู่อีกปลาย จะมีค่าใกล้เคียงกับข้อใด

- (A) 0.5 วินาที
- (B) 0.7 วินาที
- (C) 1 วินาที
- (D) 1.4 วินาที
- (E) 2 วินาที

ตอบ (C)

24. บอลมวล m เคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็ว v ชนกับสปริงเบาที่มีค่านิจสปริง k โดยสปริงติดอยู่กับกล่องนิ่งมวล M ในอวกาศ ถ้าการชนไม่มีการสูญเสียพลังงานเชิงกล และระบบไม่เกิดการหมุน แล้วระยะหดมากที่สุดของสปริง x มีค่าเท่ากับข้อใด

(A) $x = v\sqrt{\frac{mM}{(m+M)k}}$

(B) $x = v\sqrt{\frac{m}{k}}$

(C) $x = v\sqrt{\frac{M}{k}}$

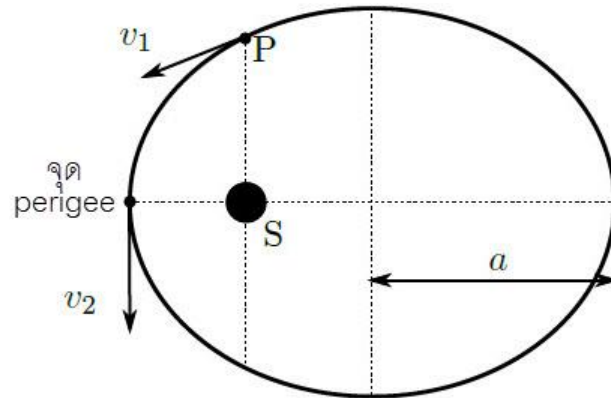
(D) $x = v\sqrt{\frac{m+M}{k}}$

(E) $x = v\sqrt{\frac{(m+M)^3}{mMk}}$

ตอบ (A)

25. ดาวเคราะห์ดวงหนึ่งโคจรรอบดาวฤกษ์ S ดังรูป ให้ระยะครึ่งแกนเอกถึงวงโคจร เท่ากับ a และ ระยะที่สั้นที่สุดระหว่างดาวเคราะห์กับดาวฤกษ์ มีค่าเท่า $0.5a$ ถ้าดาวเคราะห์เคลื่อนผ่านไป จุด P (จุดบนเส้นตรงที่ผ่านดาวฤกษ์ S และตั้งฉากกับแกนเอก) ด้วยอัตราเร็ว v_1 แล้วอัตราเร็ว v_2 ขณะผ่านจุด perigee มีค่าเท่ากับข้อใด

- (A) $v_2 = \frac{3}{\sqrt{5}} v_1$
 (B) $v_2 = \frac{3}{\sqrt{7}} v_1$
 (C) $v_2 = \frac{2}{\sqrt{3}} v_1$
 (D) $v_2 = \frac{\sqrt{7}}{\sqrt{3}} v_1$
 (E) $v_2 = 4v_1$

ตอบ (A)